

CURTEA DE APEL BRAȘOV
Colegiul de conducere

HOTĂRÂREA nr. 69
emisă astăzi, 29 mai 2017

Colegiul de conducere al Curții de Apel Brașov, convocat și întrunit în ședința din 29 mai 2017, în conformitate cu dispozițiile art. 7 alin. 1 lit. q și art. 23 din Regulamentul de ordine interioară al instanțelor judecătorești, aprobat prin Hotărârea Consiliului Superior al Magistraturii nr. 1375/2015, a luat în dezbateră punctul V al ordinii de zi, respectiv, ***propunerea președintelui secției civile privind sesizarea Înaltei Curți de Casație și Justiție cu un recurs în interesul legii.***

Constată că prin referatul formulat, înregistrat sub nr. 1282/38/18.05.2017, se solicită colegiului de conducere ca în temeiul prevederilor art. 514 din Codul de procedură civilă, art. 21 alin. 2 din Hotărârea C.S.M. nr. 1375/2015 și pct. II.7 din Hotărârea C.S.M. nr. 725/2015, să sesizeze Înalta Curte de Casație și Justiție pentru declararea unui recurs în interesul legii asupra unei probleme de drept soluționate diferit de instanțele judecătorești, respectiv, ***stabilirea competenței materiale și funcționale în soluționarea litigiilor având ca obiect contestația îndreptată împotriva deciziilor de încetare a plății indemnizației prevăzute la art. 1 alin. 1 din Legea nr. 8/2006, formulată de membrii Uniunii de Creatori care au și statut de pensionari din sistemul pensiilor militare de stat și din domeniul apărării naționale, ordinii publice și securității naționale, respectiv, stabilirea naturii litigiului, dacă este un litigiu de asigurări sociale sau de contencios administrativ.***

Acte normative incidente:

Legea nr. 8/2006 privind instituirea indemnizației pentru pensionarii sistemului public de pensii, membri ai uniunilor de creatori legal constituite și recunoscute ca persoane juridice de utilitate publică.

Art. 1. (1) Prezenta lege reglementează dreptul la o indemnizație lunară în beneficiul pensionarilor sistemului public de pensii, care sunt membri ai uniunilor de creatori legal constituite, recunoscute ca persoane juridice de utilitate publică.

Art. 5. (1) Indemnizația lunară prevăzută de prezenta lege se acordă, la cerere, începând cu luna următoare celei în care a fost depusă cererea la casa teritorială de pensii.

(2) Cererea va fi însoțită de actul de identitate, decizia de pensionare sau, după caz, cuponul mandat poștal ori talonul cont curent, dovada calității de membru al uniunilor de creatori legal constituite și recunoscute ca persoane juridice de utilitate publică, o declarație pe propria răspundere că nu este beneficiar al prevederilor Legii nr. 118/2002, cu modificările și completările ulterioare, precum și alte documente necesare susținerii cererii.

(3) Punerea în plată se face în baza deciziei casei teritoriale de pensii competente.

(4) Decizia prevăzută la alin. (3) poate fi contestată de solicitant, în condițiile Legii nr. 554/2004, cu modificările și completările ulterioare.

Art. 9. Prevederile referitoare la stabilirea, suspendarea, încetarea, plata pensiilor, răspunderea juridică și jurisdicția din domeniul pensiilor din sistemul public de pensii și alte drepturi de asigurări sociale se aplică în mod corespunzător și indemnizației stabilite în condițiile prezentei legi.

Art. 10. (1) Dispozițiile prezentei legi se aplică în mod corespunzător și pensionarilor sistemului pensiilor militare de stat și alte drepturi de asigurări sociale din domeniul apărării naționale, ordinii publice și securității naționale, indiferent de data înscrierii la pensie, dacă îndeplinesc condițiile prevăzute de prezenta lege.

(2) În situația persoanelor prevăzute la alin. (1), cuantumul indemnizației se modifică ori de câte ori se modifică pensia titularului, ca urmare a indexării/actualizării.

(3) Prevederile referitoare la stabilirea, suspendarea, încetarea, plata pensiilor, răspunderea juridică și jurisdicția din domeniul pensiilor din sistemul pensiilor militare de stat și alte drepturi de asigurări sociale din domeniul apărării naționale, ordinii publice și securității naționale se aplică în mod corespunzător și indemnizației stabilite potrivit alin. (1).

Problema de drept ce a creat divergență de practică judiciară vizează stabilirea instanței competente material și funcțional care trebuie să soluționeze în prima fază procesuală contestațiile formulate de pensionarii sistemului public de pensii, ce au și calitatea de membri ai Uniunii de Creatori, împotriva deciziilor emise de Casa de Pensii sectorială din cadrul M.A.N., prin care s-a dispus încetarea plății indemnizației prevăzute la art. 1 alin. 1 din Legea nr. 8/2006.

În stabilirea competenței materiale și funcționale a primei instanțe, divergența de opinie a rezultat din interpretarea diferită a dispozițiilor art. 5 alin. 4 din Legea nr. 8/2006 și art. 9 din aceeași lege.

În cadrul Curții de Apel Brașov - secția civilă, problema de drept care a generat practica divergentă s-a ivit în cadrul soluționării cauzelor privind conflictul negativ de competență între secția a II-a civilă de contencios administrativ și fiscal din cadrul Tribunalului Brașov și secția I civilă - complet specializat litigii de muncă și asigurări sociale din cadrul aceluiași tribunal.

În fapt, litigiile au ca obiect contestațiile formulate de pensionarii din sistemul pensiilor militare de stat și din domeniul apărării naționale, ordinii publice și securității naționale ce au și calitatea de membri ai uniunilor de creatori, împotriva deciziilor de încetare a indemnizației prevăzute de art. 1 din Legea nr. 8/2006, în contradictoriu cu emitentul deciziilor, Casa de Pensii Sectorială a M.A.N..

Deciziile au fost emise ca urmare a încetării calității de pensionar în sistemul public de pensii a beneficiarilor acestora, începând cu luna ianuarie 2016, pe considerentul că aceștia, aplicându-li-se prevederile Legii nr. 223/2015, devin pensionari ai sistemului pensiilor militare de stat, fiind eliminați de la beneficiul Legii nr. 8/2006 în temeiul căreia au primit indemnizația lunară descrisă la art. 1 din Legea nr. 8/2006.

Trebuie remarcat că, ulterior, legiuitorul a intervenit prin Legea nr. 83/2016 în sensul completării unor dispoziții din Legea nr. 8/2006, specificând faptul că dispozițiile Legii nr. 8/2006 se aplică în mod corespunzător și pensionarilor sistemului pensiilor militare de stat și alte drepturi de asigurări sociale din domeniul apărării naționale, ordinii publice și securității naționale, indiferent de data înscrierii la pensie, dacă îndeplinesc condițiile prevăzute de prezenta lege, însă aceste dispoziții sunt aplicabile de la data intrării lor în vigoare.

La nivelul Curții de Apel Brașov practica în soluționarea conflictelor de competență menționate s-a unificat în urma ședinței din 25.02.2017, organizată în temeiul art. 25 din Hotărârea C.S.M. nr. 1375/2015, în sensul stabilirii competenței materiale și funcționale de soluționare a acestor contestații în favoarea secției I civilă - complet specializat de litigii de muncă și asigurări sociale din cadrul Tribunalului Brașov.

Analizând referatul președintelui secției civile, precum și materialul care a stat la baza elaborării acestuia, respectiv, opiniile celorlalte curți de apel din țară și hotărârile relevante transmise,

Colegiul de conducere constată existența practicii neunitare la nivelul curților de apel (Curtea de Apel Târgu Mureș, Curtea de Apel Cluj, Curtea de Apel Craiova, Curtea de Apel Iași), inclusiv la nivelul secției de contencios administrativ și fiscal din cadrul I.C.C.J. în soluționarea conflictului negativ de competență, ceea ce justifică aplicarea dispozițiilor art. 514 și 515 Cod procedură civilă, identificându-se două orientări:

O prima opinie, minoritară, a dat prevalență dispozițiilor art. 5 alin. 4 din Legea nr. 8/2006, stabilind că aceste contestații se soluționează în primă instanță de tribunal, ca litigii de contencios administrativ, în cadrul secției de contencios administrativ și fiscal.

Decizia de stabilire (punere în plată) a indemnizației lunare acordată pensionarilor din sistemul public de pensii potrivit Legii nr. 8/2006 este cenzurată de instanța de contencios administrativ, iar potrivit principiului simetriei juridice, decizia de încetare a plății acestei indemnizații nu poate fi cenzurată decât de aceeași instanță. De asemenea, faptul că în cuprinsul deciziei contestate se face referire la încetarea calității reclamantului de pensionar în sistemul public de pensii și încadrarea acestuia în calitatea de pensionar al sistemului de pensii militare, nu poate atrage competența unui complet specializat în litigii de muncă și asigurări sociale, întrucât competența unei instanțe nu poate fi stabilită în mod diferit, în funcție de motivele invocate în emiterea deciziei contestate.

Chiar Legea nr. 8/2006 a prevăzut în mod expres că decizia de stabilire a indemnizației lunare acordată pensionarilor din sistemul public de pensii este un act administrativ care trebuie cenzurat de instanța de contencios administrativ și, pe cale de consecință, și decizia de încetare a acordării acestei indemnizații nu poate fi decât în competența aceleiași instanțe, indiferent de motivele de nelegalitate a acestui act administrativ invocate de către partea interesată.

Deci, prin aceeași lege nu pot fi reglementate căi diferite de contestare a deciziei de încetare. În plus, Normele metodologice de aplicare a Legii nr. 8/2006 aprobate prin H.G. nr. 1650/2006, prevăd la art. 8 că indemnizația lunară se acordă începând cu luna următoare celei în care a fost depusă cererea la casa teritorială de pensii, că admiterea sau respingerea cererii se face prin decizie emisă de casa teritorială de pensii care poate fi contestată conform Legii contenciosului administrativ, iar încetarea plății lunare a indemnizației este reglementată de art. 10 care nu indică în mod expres o altă cale procedurală de contestare a deciziei de încetare.

A doua opinie, majoritară, a dat prevalență dispozițiilor art. 9 din Legea nr. 8/2006 și art. 10 alin. 1 și 3 din același act normativ, în sensul că, aceste litigii sunt litigii de asigurări sociale și se soluționează în prima instanță de tribunale - complet specializat de litigii de muncă și asigurări sociale din cadrul secției civile.

Au fost avute în vedere următoarele argumente:

Dispozițiile art. 5 alin. (4) din lege, care fac trimitere la Legea nr. 554/2004, se referă la contestația formulată împotriva deciziilor de stabilire a drepturilor la indemnizație. Față de obiectul acțiunii, contestație împotriva deciziei de încetare a indemnizației stabilite conform Legii nr. 8/2006, este incidentă jurisdicția din domeniul pensiilor din sistemul public și alte drepturi de asigurări sociale.

Conform art. 152 din Legea nr. 263/2010 privind sistemul unitar de pensii publice, jurisdicția asigurărilor sociale se realizează prin tribunale și curți de apel.

Potrivit art. 153 lit. d) din aceeași lege, tribunalele soluționează în primă instanță litigiile privind hotărârile Comisiei Centrale de Contestații și ale comisiilor de contestații care funcționează în cadrul Ministerului Apărării Naționale, Ministerului Administrației și Internelor și Serviciului Român de Informații privind deciziile de pensie.

De asemenea, potrivit art. 153 lit. f) din Legea nr. 263/2010, tribunalul soluționează în primă instanță litigiile privind refuzul nejustificat de rezolvare a unei cereri privind drepturile de asigurări sociale.

Art. 5 alin. 4 nu poate fi însă interpretat în sensul că ar conferi instanței de contencios administrativ competența de soluționare a cauzelor privind deciziile emise de casele de pensii în legătură cu indemnizația prevăzută de Legea nr. 8/2006.

În primul rând, se remarcă redactarea diferită a textului art. 5 alin. 4 față de cel al art. 3 alin. 2. Atunci când a dorit să confere instanței de contencios administrativ competența de soluționare a contestațiilor privind dovada de membru în uniunile de creatori, legiuitorul a utilizat expresia „*poate fi contestată potrivit Legii contenciosului administrativ nr. 554/2004*” – în sensul că Legea nr. 554/2004 se aplică în ansamblul său, inclusiv în ceea ce privește

dispozițiile referitoare la competență. Dimpotrivă, când reglementează contestarea deciziei de punere în plată, legiuitorul utilizează formularea „*poate fi contestată de solicitant, în condițiile Legii nr. 554/2004*” – înțelegând așadar să facă trimitere doar la condițiile de contestare prevăzute de Legea nr. 554/2004.

În al doilea rând, având în vedere condițiile prevăzute de lege pentru acordarea indemnizației, respectiv aceea de a fi, pe de o parte, pensionar în sistemul public de pensii, și, pe de altă parte, membru al unei uniuni de creatori de utilitate publică, se constată că, de îndată ce aspectele privind calitatea de membru al uniunii de creatori sunt definitiv tranșate de instanța de contencios administrativ, în condițiile art. 3 alin. 2, singurele chestiuni cu potențial litigios sunt cele privind calitatea de pensionar al sistemului public de pensii, cum este cazul și în speță, cuantumul indemnizației, stabilit prin raportare la pensia cuvenită, ori plata efectivă a acesteia, așadar chestiuni ce țin de domeniul pensiilor, fiind așadar firesc să fie date în competența de soluționare a instanțelor de asigurări sociale, așa cum prevede art. 9 din Legea nr. 8/2006.

Nu în ultimul rând, o interpretare a art. 5 alin. 4 în sensul că se conferă competență instanțelor de contencios administrativ în ce privește deciziile privind stabilirea, încetarea ori plata indemnizației ar lipsi de conținut dispozițiile art. 9 care prevăd expres că indemnizației i se aplică, în mod corespunzător, prevederile referitoare la jurisdicția din domeniul pensiilor, fără nicio distincție în funcție de obiectul propriu-zis al litigiului.

Art. 9 se referă, pe de o parte, la prevederile referitoare la stabilirea, suspendarea, încetarea, plata pensiilor și răspunderea juridică – așadar la normele de drept material, iar pe de altă parte la jurisdicția din domeniul pensiilor – așadar, în mod distinct, la normele procedurale și de competență, acestea din urmă fiind deopotrivă aplicabile, în mod corespunzător, în cazul indemnizației prevăzute de Legea nr. 8/2006.

În speță nu se atacă o decizie de punere în plată a indemnizației, ci una de încetare a plății, astfel că art. 5 alin. 4 nu poate fi reținut ca incident nici din această perspectivă. Acest articol se referă expres la decizia de punere în plată, iar față de prevederile cu caracter general ale art. 9 în materie de competență, textul de la art. 5 alin. 4 ar putea fi considerat cel mult o excepție, care nu poate primi decât o interpretare restrictivă.

De asemenea, potrivit art. 101 din Legea nr. 223/2015 care reglementează dispoziții legale referitoare la jurisdicția în sistemul pensiilor militare de stat, litigiile privind stabilirea și plata drepturilor de pensii se soluționează în primă instanță de către tribunale, iar conform art. 102 al aceluiași act normativ, competența teritorială în soluționarea cererilor îndreptate împotriva caselor de pensii sectoriale revine instanței în a cărei rază teritorială își are domiciliul reclamantul.

În continuare, art. 103 din Legea nr. 223/2015 stipulează că hotărârea tribunalului poate fi atacată cu apel.

Se observă că temeiul de drept al emiterii deciziei contestate, în unele spețe, respectiv al deciziei de încetare a indemnizației prevăzute de art. 1 din Legea nr. 8/2006, este reprezentat de art. 109 alin. 1, art. 110 alin. 1 coroborat cu art. 123 din Legea nr. 223/2015, astfel încât judecătorul fondului trebuie să acorde prioritate normei speciale care conferă competență materială tribunalelor și respectiv curților de apel. Nu atrage automat competența contenciosului administrativ, calitatea de instituție/autoritate publică, aceasta fiind o competență specială, care intervine doar în cazurile și condițiile prevăzute expres de legiuitor, cu atât mai mult cu cât, în speța de față, dispozițiile Legii nr. 223/2015 sunt deosebit de clare privind competența instanței, ce aparține completelor specializate în soluționarea cauzelor vizând jurisdicția asigurărilor sociale, respectiv tribunalului, secția civilă, conform art. 95 Cod procedură civilă.

De asemenea, emiterea unei decizii de către o autoritate / instituție publică nu determină implicit competența instanței de contencios prin prisma caracterului de act administrativ și al rangului autorității publice, în condițiile existenței unui act normativ cu caracter special care reglementează o anumită competență materială.

În același timp, menționarea eronată în cuprinsul deciziei contestate a dispozițiilor Legii nr. 554/2004 nu obligă judecătorul fondului a aprecia, în mod automat, asupra competenței

instanței de contencios administrativ, de vreme ce această normă legală nu se regăsește în norma specială reglementată de Legea nr. 223/2015 privind pensiile militare de stat, act normativ invocat de însăși pârâtă.

Punctul de vedere al Curții de Apel Brașov - secția civilă este în sensul opiniei majoritare mai sus expusă.

Constatând astfel că există practică neunitară în ce privește interpretarea dispozițiilor art. 5 alin. 4 din Legea nr. 8/2006 și art. 9 din aceeași lege în stabilirea competenței materiale și funcționale a instanței de fond care să soluționeze contestațiile îndreptate împotriva deciziilor de încetare a plății indemnizației prevăzute la art. 1 alin. 1 din Legea nr. 8/2006, formulate de membrii Uniunii de Creatori care au și statut de pensionari din sistemul pensiilor militare de stat și din domeniul apărării naționale, ordinii publice și securității naționale,

Având în vedere dispozițiile art. 514 Cod procedură civilă și în temeiul prevederilor art. 19 alin. 1 lit. o din Regulamentul de ordine interioară al instanțelor judecătorești aprobat prin Hotărârea C.S.M. nr. 1375/2015,

Colegiul de Conducere al Curții de Apel Brașov, cu unanimitate de voturi,

H O T Ă R Ă Ș T E :

Art. 1. Sesizarea Înaltei Curți de Casație și Justiție, pentru a se pronunța asupra unei probleme de drept soluționate diferit de instanțele judecătorești, în sensul interpretării dispozițiilor art. 5 alin. 4 din Legea nr. 8/2006 și art. 9 din aceeași lege, în stabilirea competenței materiale și funcționale a instanței de fond care să soluționeze contestațiile îndreptate împotriva deciziilor de încetare a plății indemnizației prevăzute la art. 1 alin. 1 din Legea nr. 8/2006, formulate de membrii Uniunii de Creatori care au și statut de pensionari din sistemul pensiilor militare de stat și din domeniul apărării naționale, ordinii publice și securității naționale.

Data astăzi, 29 mai 2017.

Colegiul de conducere :

Judecător Elena Barbu – Președintele Curții de Apel Brașov

Judecător Constantin Epure

Judecător Nicoleta Hădărean

Judecător Maria Iuliana Mihai

Judecător Daniela Niculeasa

Judecător Anca Fîrvulescu

Judecător Demis Marius Spărios

CONFORM CU
ORIGINALUL